

Елин Пелин

Самодивско пиле

Ела, бре Йоване, пусто да остане,
ела да се видим, откага те тражим.
Днеска цел ден пием! Защо? Че ти кажем.
Не е ни от жалба, ни от радост върла.
Рекох ужком така чашка да му хвърла,
па ойде килото ... – Е – оно е мерка –
другото по него беше за почерпка,
пийнах му от чудо. Пусто чудно чудо!
Новина научих днес у Голо Бърдо.
Като гръм ме тресна она по главата
и в шемето, брате, спрех у механата.
Знаеш, що станало вчера в саминало,
пристанала Яна от Лисичо било,
за Вуте гайдара от Вълчо котило!

Йован чу и ахна, па зе да се дзвери,
уста си отвори – дума не намери
и как бе застанал ребром пред вратата,
като кютук дъбов рухна в механата.
– Бре, що думаш, Пижо – нек е хаирлия,
те за новината и я кило пия!

Не е, брате, село пусто, като село –
пръснало се в планината, та се невидело.
Накацали къшурките от чука на чука –
кукувица там да кукне, не се чуе тука.
А и тамо божи хорица живеят,
зиме мръзнат, лете се на слънце греят,
трудят се и чоплят каменяко,
да се роди нещо – ръж сред буреняко,
ала инак хубост ненагледна,
слади ти окоето и душата бедна.

Счичкали се чуки, върхове, гори, балкани,
като разни дрипави ровинища постлани –
докъдето погледа улови
гънки, гънки, като на потури нови.
Е-е, пък там високо, като на полица,
пътчeka кривули. Горе лети птица...
Пещери, скали – замръзнали владици,
а по капите им си пасат козици.

Стръмно, страшно, свет да ти замае,
а най-доле мътен Искъро играе.

Планина е, па ще има върхове високи,
планина е, па ще има долове дълбоки –
по връове орлица се вие,
по долове вук че да се крие.
Орлица е Яна от Лисичо било,
вук бе Вуте от Вълчо котило.
Що бе чудо, що бе хубост, пуста Яна!
Едра, снажна, набита – мецана.
Очите и пусти – лалугери живи,
клепките и – нежънати ниви,
дека стъпи, земя се превива,
кой я срещне, от път се отбива,
още мома, таквая малечка,
като че беше бозала от мечка.
Дивото и теглеше душата,
страшното я викаше в гората.
Она беше родена пастирка –
ка препаше шарена престилка,
ка нарами кривак дреновица,
ка узме гърне с лютеница,
ка подкара стадото на паша,
раздипля се планината наша
и гората сама че излезе
да я кани у нея да влезе.
Сенки си на път и постила,
те от тая до друга могила,
па я среща, радва и милува,
па и с листа сладко хортува:
– Яно, чудо Яно, стани птица,
Яно мари, стани гургулица –
ден и ноц у мен да живееш
и по всеко дърво да ми пееш.

Па каков и пусти Вуте беше!
(Добре че ги двама Искъро делеше.)
Он бе младо като нея, кротко като пиле,
е, и он овчар бе, и баша му бил е,
ама инак беше душа – памук мека,
мехлем да я сложиш, оздравя човека.

Па бе мъдър като старец, като даскал умен,
а в разговор – кавал сладкодумен.

Срещнаха се при Искаро он и Яна,
он отсреща в каменяко, она оттук на поляна,
докарали двама ожаднели стада
на водица бързоточна, на прохлада.
Застанаха те насреща. Она го погледна...

Пъстро пиле влете в душата му бедна
и го клъвна, и усети болка сладка,
в сърцето му не остана кръв ни капка.
То заби, заудря прималело,
тая болка несегило, невидело.

Не изтрая Вуте. Щъкна, завърте кривако,
стадото подгони бързо и заби в трънако.

И чу страшни в сърцето бумтежи,
и ушите топовни гърмежи.

Пред очи му пламнаха пожари,
а след него смех весел избухна.

Във вълните на Искъро бухна.

И записка като лебед волен.

– Майке, майке, дали не съм болен –
рече Вуте, седна да почине,
разтри чело, дано му умине.

На други ден гяволо рогати
грабна Вуте, па там го изпрати.

Гледа Вуте – насреща пред него
стои Яна и с очи яде го.

Па му дума некак закачливо:

– А бре, Вуте, а бре, момче диво.

Вчера що литна оттук като птица –
вук ли виде, мечка ли стръвница?

– Видох, Яно, видох... гълъбица.

– Не си зърно, Вуте, да те клъвне.

– Не съм дърво, пилето да скрием...

– Имаш ръце, Вуте, улови го!

– Не е пиле, като пиле, Яно, оваджиско,
а е пиле пусто самодивско.

А Яна го гледа и се смее:

– Вуте, Вуте, не ще те огрее,

наистина съм самодивско пиле.

– Че те ловим, Яно, със омайно биле.

Че уплетем мрежа от коприна,
че заградим гора със къпина.
– Мутен Искър между нас се вие.
– Въз баиро он че се отбие,
ако двама Яно го помолим,
ако двама от сърце се волим.
– Не бих, Вуте на молба паднала,
по бих лесно вода препливала.
– Яно, Яно, би ли ме земала!

Още Вуте рече-недорече,
Яна скочи у Искъро вече.
И заплива като риба мрена,
бърза вода направи на пена
и изскочи срещу в каменяка,
па прегърна Вуте със кривака.

КРАЙ

© Елин Пелин

Източник: Словото
Набиране: Георги Величков

Публикация:

Елин Пелин. Събрани съчинения в шест тома, том трети
„Български писател“, С. 1977.
Под редакцията на Тодор Боров, Кръстьо Генов и Пеньо Русев.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/5593>]